

Parkslide

Parkslide (*Reynoutria japonica*, tidigare *Fallopia japonica*) är en flerårig, storvuxen ört som kommer från Himalaya. Den sprids med rötter och stamdelar. Även om arten blommar i september–oktober så finns det än så länge bara honplantor i Sverige och därför produceras inga frön.

Parkslide är invasiv eftersom den har:

- Lätt att etablera sig på närapå vilken typ av jord som helst.
- Lätt att sprida sig med ytterst små rot- eller stamfragment. Arten kan etablera sig från rotbitar som väger mindre än ett gram.
- En snabb start och tillväxt tidigt på våren, före de flesta andra arter.
- En snabb tillväxt, vilket gör att beståndet snabbt etableras, och förmågan att bilda täta bestånd som täcker övrig vegetation. Parkslide är således är mycket konkurrenskraftig gentemot andra arter.
- Rötter som lagrar näring på stora djup vilket gör att arten kan återetablera sig även då ovanjordisk vegetation och ytliga rötter har tagits bort. Därför är parkslide mycket svår att bekämpa.
- Förmåga att använda sina lagrade resurser till att skjuta nya skott i många år efter att behandling som slätter eller kemisk bekämpning har påbörjats.
- Förmåga att reagera på bekämpningsförsök genom att skjuta rotskott upp till sju meter från huvudplantan.
- Högre tolerans för kemiska bekämpningsmedel jämfört med många andra arter.

FAKTA OCH RÅD

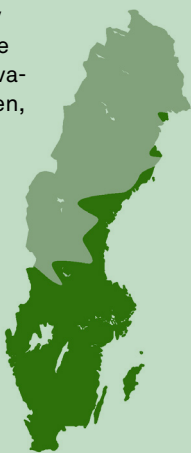
Parkslide är en av de mest problematiska invasiva växtarterna i Sverige idag. Här är fakta om arten och råd om hur den kan begränsas och bekämpas.

Här växer parkslide idag

Parkslide trivs bäst i fuktig näringsrik miljö som åstränder, vägkanter, längs diken eller i sänkor, men kan trivas i ett mycket stort spann av miljöer. Eftersom rotsystemet är så omfattande så kan växten hitta vatten på stora djup och på så sätt trivas även på relativt torr mark.

■ Utbredning av parkslide i Sverige baserat på observationer i Artportalen, 1995–2020 (Observera att detta bara är rapporteringar, vilket gör att det är större sannolikhet att arten har rapporterats där det bor fler människor. Även om parkslide förekommer ända upp till Norrbotten är det tätast med bestånd i Skåne och längs västkusten.

Varför är parkslide ett hot mot biologisk mångfald?

Parkslide är högvuxen och kan bilda stora, täta bestånd som skuggar och konkurrerar ut närapå all annan flora. Rötterna utsöndrar ett ämne som hämmar tillväxt och etablering av andra arter och dessutom bildas tjocka lager (upp till flera decimeter) av gamla stjälkar på växtplatsen vilket gör det ännu svårare för annan flora att etablera sig. I europeiska länder där parkslide är mer spridd ser man bäck- och åsystem som är helt överväxta av arten. I Norge etablerar sig arten på steniga havsstränder. Eftersom parkslide har förmågan att etablera sig och att konkurrera ut arter i ett så stort spann av miljöer är det risk för stora skador på ekosystem var den än etablerar sig.

Andra problem med parkslide

Tyvänn växer parkslide ibland i närheten av jord- eller sandtakter då den klarar att växa i sandiga och grusiga miljöer. Eftersom arten skapar stora och utbredda rotsystem och dessutom kan börja växa från mycket små rotbitar finns stor risk att den förs ut med massor från dessa takter. Att minimera och helst utrota arten på dessa platser är av stor vikt för att minska spridning och för att minska de omfattande kostnader som utrotning av arten innebär när den väl har etablerats.

Parkslide har först och främst spridit sig genom att den använts i planteringar av trädgårdsägare. Tyvärr är det mycket dyrt och svårt att bekämpa arten och många mark- och tomtägare står inför stora kostnader när man vill ta bort arten. I tätbebyggda områden kan rotskott dessutom dyka upp på granntomter vilket ställer till med ytterligare bekymmer i form av ansvarsfrågor. I Storbritannien är det svårt att sälja en fastighet med etablerade bestånd av parkslide, eller åtminstone sänks värdet på fastigheten. Bland annat beror detta på att försäkringsbolag inte vill ersätta skador som växten orsakar.

Flera invasiva slidearter

Här behandlas flera arter som en art. Förutom parkslide ingår den närbesläktade jätteslide – *Reynoutria sachalinensis* och en rad hybrider som arterna kan ge upphov till. Parkslide är den absolut vanligaste arten av dessa i Sverige och tenderar att vara mer aggressiv och lättspridd än jätteslide. Jätteslide blir dock betydligt större än parkslide. Bekämpning och förhållningssätt är samma för båda dessa arter liksom för deras hybrider.

Så fungerar spridningen

Eftersom det bara verkar finnas honplantor av parkslide i Sverige kan arten inte föröka sig med frön, utan bara genom rot- och stamdelar. Den sprids med:

Människors aktiviteter:

- Trädgårdsodling.
- Dumpning av trädgårdsavfall.
- Flytt av jord som innehåller rot- eller stamdelar.
- Indirekt spridning av rotfragment på däck, maskiner etc.
- Oförsiktighet vid bekämpning.

Växtens egen spridning:

- Genom rotskott.
- Med vatten: om rotdelar eroderar från åkanter, eller om stamdelar hamnar i vatten på annat sätt kan de sprida sig mycket långt.

Så arbetar du med parkslide

Begränsa

Egentligen finns idag inga tillräckligt väl fungerande begränsningsåtgärder för parkslide. Om växten inte breder ut sig är det bättre att vänta med åtgärder tills dess att man ska utrota arten med planerade och kraftfulla åtgärder. Se dock till att det inte grävs nära beståndet och undvik att rötter eller gröna delar sprids.

Bekämpa

Här finns många olika alternativ där både slätter, grävning och inneslutning ingår. Parkslide är tyvärr en mycket besvärlig art för vilken det är svårt att hitta en metod som fungerar effektivt överallt. Planera bekämpningen noga och vänta inte för länge med påbörjan. Besprutning med kemiska bekämpningsmedel är en metod som ofta används i länder som Storbritannien och USA, men arten är svår att bekämpa även med dessa. Eftersom mycket forskning och försök pågår så finns uppdaterade beskrivningar och jämförelser mellan metoder i Naturvårdsverkets metodkatalog för bekämpning av invasiva främmande arter. Den hittar du genom att söka på metodkatalog invasiva arter på Naturvårdsverkets webbplats.

Förväxlingsarter

Parkslide är ganska lätt att lära sig känna igen. Arten och dess släkting, jätteslide, kännetecknas av sin storlek och enorma växtkraft. Dessa arter skjuter upp flera meter höga stälkar på vår och försommar. Växten påminner om bambu men med stora blad som är äggformade med uttagen spets (parkslide) eller hjärtformade (jätteslide).

Den här informationen kommer från kunskapsstödet "Kommunens arbete med invasiva växtarter" som tagits fram av SLU Centrum för biologisk mångfald på uppdrag av Naturvårdsverket. Materialet finns i sin helhet på Naturvårdsverkets webbplats.

Rapportera arten på **invasivaarter.nu** när du upptäcker den!

Försiktighetsåtgärder vid bekämpning:

- Inga delar av växten är giftig så ett par handskar räcker.
- Var försiktig så inga växtdelar sprids. Detta gäller både stam och rötter.
- Gör bekämpningsåtgärder där det är möjligt att helt utrota beståndet, det vill säga där bestånden är små. Det är viktigt att minska antalet växtplatser, men att helt utrota stora bestånd är svårt med dagens kunskap och metoder.
- Om växtmaterial skall flyttas: samla plantorna i slutna säckar eller motsvarande för att minimera risk för spridning.
- Växtavfallet ska slängas i slutna påse i kärlet för brännbara hushållssopor, absolut inte i komposten.
- Ta reda på var på din återvinningscentral du ska lägga växtavfall från invasiva arter. Det ska absolut inte slängas bland trädgårdsavfall.
- Tvätta redskap, skosulor, maskiner, skopor och liknande för att inte riskera att sprida arten vidare. Se till att vattnet vid rengöring inte kan rinna ut någonstans och orsaka nyetableringar av växten.
- Gör årliga uppföljningar av bekämpningsåtgärder för att bekämpa rot-skott i åtminstone fem år efter att ovanjordiska skott har försvunnit.